

Proeftoets E1 havo 5 2015

1. Bij welk thema of terrein hoort de kernvraag: "Hoe vind jij dat mensen met verschillende leefwijzen het beste met elkaar kunnen omgaan?"
  - A. Rechtsstaat.
  - B. Parlementaire democratie.
  - C. Pluriforme samenleving.
  - D. Verzorgingsstaat.

2. Veel boze ouders bellen MTV op omdat ze vinden dat de zender een gewelddadige clip uitzendt. In welke situatie is sprake van een compromis?
  - I. MTV zegt de clip nog eens kritisch te bekijken.
  - II. MTV besluit de clip niet meer uit te zenden.
  - III. MTV vindt het een probleem van de ouders en blijft de clip uitzenden.
  - IV. MTV zendt de clip alleen nog 's avonds na tien uur uit.
  - A. Situatie I.
  - B. Situatie II.
  - C. Situatie III.
  - D. Situatie IV.

3. Na haar eindexamen gaat Sterre drie maanden in een weeshuis in India werken. Zij zegt: "Voor mij heeft ieder kind recht op een menswaardig bestaan."
Wat Sterre zegt, is een:
  - A. sociale verplichting.
  - B. norm.
  - C. waarde.
  - D. belang.

4. Normen:
  - A. zijn uitgangspunten die mensen belangrijk vinden.
  - B. botsen altijd met vrijheid.
  - C. vormen samen je idealen.
  - D. schrijven mensen bepaald gedrag voor.

5.
  - I. Topsporters zijn vaak BN'ers en daardoor hebben zij gezag.
  - II. Invloed is niet vastgelegd in regels en daarom spreken we van formele macht.
  - A. I is juist, II is onjuist.
  - B. I is onjuist, II is juist.
  - C. I en II zijn beide juist.
  - D. I en II zijn beide onjuist.

6. Na stakingen van het NS-personeel besluit de directie de dienstregeling aan te passen. Van welk machtsmiddel maakt het NS-personeel hier gebruik?
  - A. Ze dreigen met geweld.
  - B. Werken bij de NS geeft macht.
  - C. NS-personeel heeft veel kennis.
  - D. Het NS-personeel vormt een grote groep.

7. Indoctrinatie is:
- A. objectieve informatieoverdracht.
  - B. het systematisch opdringen van meningen.
  - C. het vervormd waarnemen van bepaalde informatie.
  - D. het geven van informatie die bij het referentiekader van iemand past.
8. Khadija wil een nieuwe computer kopen en leest een vergelijkend onderzoek tussen verschillende laptops in de gids van de Consumentenbond. In deze gids is bijna altijd sprake van:
- A. manipulatie.
  - B. een vermenging van feiten en meningen.
  - C. betrouwbare berichtgeving.
  - D. selectieve waarneming.
9. Welke soort recht behoort tot het privaatrecht?
- A. Personen- en familierecht.
  - B. Staatsrecht.
  - C. Bestuursrecht.
  - D. Strafrecht.
10. Als je iets op afbetaling koopt, verplicht je je steeds de afgesproken termijnbedragen te betalen. Deze rechtsregel behoort tot het:
- A. ondernemingsrecht.
  - B. bestuursrecht.
  - C. vermogensrecht.
  - D. strafrecht.
11. Iemand wordt aangehouden en geeft de naam van zijn broer op aan de politieagent. Deze handeling valt onder het:
- A. personen- en familierecht.
  - B. strafrecht.
  - C. bestuursrecht.
  - D. staatsrecht.
12. Welke van de volgende kenmerken van een rechtsstaat is een noodzakelijke voorwaarde?
- I. De wetgevende en rechterlijke macht zijn gescheiden.
  - II. Burgers accepteren het gezag van het bestuur.
  - III. Er is een grondwet opgesteld.
  - IV. De bevolking heeft klassieke grondrechten.
- A. I, II en III zijn juist.
  - B. III en IV zijn juist.
  - C. I, III en IV zijn juist.
  - D. Alle antwoorden zijn juist.
13. I. De Nederlandse overheid moet zich houden aan de regels die in de grondwet zijn gesteld.
II. In de grondwet is de rechtsbescherming van burgers wettelijk vastgelegd.
- A. I is juist, II is onjuist.
  - B. I is onjuist, II is juist.
  - C. I en II zijn beide juist.
  - D. I en II zijn beide onjuist.

14. Volgens het principe van de trias politica:
- leggen rechters wettelijk vast wat strafbaar is.
  - controleren rechters de beslissingen van de Tweede Kamer.
  - zijn rechters onafhankelijk van de regering.
  - mogen rechters geheel zelf de strafmaat bepalen.
15. I. De vrijheid van meningsuiting is een klassiek grondrecht.
II. Het kiesrecht is een klassiek grondrecht.
- I is juist, II is onjuist.
  - I is onjuist, II is juist.
  - I en II zijn beide juist.
  - I en II zijn beide onjuist.
16. Wat betekent de ne bis in idem-regel?
- Je kunt alleen gestraft worden voor overtreding van regels die in de wet staan en die voor iedereen gelden.
  - De maximale straf die een rechter kan opleggen is wettelijk vastgelegd.
  - Een verdachte kan via de rechter zijn sociale grondrechten afdwingen.
  - Je kunt niet twee keer voor hetzelfde strafbare feit worden vervolgd.
17. I. Rechtshandhaving is een taak van de burgers.
II. Rechtsbescherming is een taak van de overheid.
- I is juist, II is onjuist.
  - I is onjuist, II is juist.
  - I en II zijn beide juist.
  - I en II zijn beide onjuist.
18. Iemand is verdachte:
- als de politie hem arresteert.
  - als er een redelijk vermoeden aanwezig is van schuld aan een strafbaar feit.
  - totdat de rechter hem veroordeelt.
  - totdat de officier van justitie de zaak seponereert.
- Alle antwoorden zijn juist.
  - I en II zijn juist.
  - I, II en IV zijn juist.
  - Alleen I is juist.
19. I. De officier van justitie mag alleen seponeren bij overtredingen.
II. De officier van justitie mag alleen schikken bij een ernstig misdrijf.
- I is juist, II is onjuist.
  - I is onjuist, II is juist.
  - I en II zijn beide juist.
  - I en II zijn beide onjuist.

1C, 2D, 3C, 4D, 5D, 6D, 7B, 8C, 9A, 10C, 11B, 12D, 13C, 14C, 15C, 16D, 17B, 18A, 19D